Herman van Heusden

KARAKTER

01 ▸
De vergader-
ruimte bij
advocaten-
kantoor
Rutgers
& Posch.

interieurarchitect Evelyne Merkx: 'Maar met fantasie en vintage zijn de eisen van de welstandscommissie zelfs binnen een beperkt budget haalbaar.'

Kan het statiger? Een pand in de bocht van de Herengracht met zicht op de kromming van het water. Een hoekpand zelfs, anno 1894, zes-raamsbreed (een unicum), met een imposant fronton op de lijst, met overal onderdelen van en verwijzingen naar de panden die hier eerder stonden, uit de zeventiende en achttiende eeuw. Een pand waar het verstrijken der eeuwen ook van binnen goed is af te lezen door de invloeden van steeds wisselende kunst- en interieurstijlen, Jugendstil, Art Deco, de wanen van de dag die kwamen en gingen.

Met een zo imposant onderkomen rust er een zware last op de schouders van de gebruikers. Want hoe maak je het leef- en werkbaar? Hoe haal je de huidige tijd binnen zonder de historie te veronachtzamen? En hoe ga je om met het zware eisenpakket van de welstandscommissie die niet nalaat zelfs bij het slaan van de kleinste spijker in de muur streng over je schouders mee te kijken?

Enters Evelyne Merkx, de interieurarchitect die als geen ander oud en nieuw weet te combineren. Die antieke gebouwen nieuw leven in weet te blazen, zoals ze eerder talloze malen heeft bewezen: in het Concertgebouw, het Rotterdamse stadhuis, museum De Hermitage, Pierre Cuypers' Amsterdamse Centraal Station, de dertiende-eeuwse Dominicanenkerk te Maastricht die ze omtoverde tot boekwinkel en die door *The Guardian* werd uitgeroepen tot mooiste boekwinkel ter wereld.

Merkx stapt met forse tred en luid pratend het pand binnen, een assistente in haar kielzog. Gouden rok, bronskleurige kousen, glittergympen, pingpongbalgrote kralenketting, de ruimte is meteen gevuld. Het *lookbook* komt direct uit de tas op tafel, het boek waarin alle ontwerpschetsen en plannen staan voor de verbouwing van advocatenkantoor Rutgers & Posch, dat hier in de stijlkamers op de eerste verdieping kantoor houdt en haar opdrachtgever is.

02 ▸ **Interieurarchitect Evelyne Merkx: 'Het komt altijd allemaal goed.'**

"Is er koffie? Eerst de foto of meteen praten? Wat doet die stoel daar? Jongens, waar gaan we zitten? Kijk, hier is het allemaal begonnen..., waar is mijn bril? O, hallo, dag, hoe gaat het?"

Lichte chaos omringt haar. "Altijd. Zo ben ik. Komt allemaal goed. Uiteindelijk."

Cognac en sigaar

De opdracht was duidelijk: eenheid brengen in de diverse ruimtes, met respect voor de oude glorie, maar zeker niet te statig. "Vooral niet de oubollige sfeer van aloude herenkamers, van cognac met sigaar en voorouders aan de muur", vertelt Aladar Bleeker, *partner client relations* bij Rutgers & Posch. "Liever een sfeer van jongens- en meisjeskamers, waar iedereen zich prettig voelt, jong en oud, personeel en klant." De partners werkten, voordat ze besloten op eigen houtje samen te gaan in de huidige vorm, in dienst van grote advocatenbureaus. "Op de Zuidas," licht Bleeker

Met een zo imposant onderkomen rust er een zware last op de schouders van de gebruikers. Want hoe maak je het leef- en werkbaar?

spannende stadsleven. We zetten ons nu ook regelmatig in voor allerhande gebeurtenissen die in de stad worden georganiseerd, of instellingen die daarmee van doen hebben. Dat heeft te maken met de plek waar we zitten. Op de Zuidas komt zoiets niet zo snel bij je op. Daar sta je aan de zijlijn."

Men koos specifiek voor een oud gebouw. Geen kil kantoor meer na de Zuidas. En dan krijg je vanzelf te maken met de combinatie oud gebouw/moderne werkplek, en hoe dat voor elkaar te krijgen. De partners kenden het werk van Merkx, o.a. van het Concertgebouw. "Hoe ze daar oud en nieuw wist te combineren," vertelt Bleeker enthousiast, "zoals in de prachtige kroonluchters die ze daar speciaal voor ontworpen heeft, nieuw gemaakt van allemaal onderdelen van oude kronen."

Geen half werk

Het budget was bescheiden. "Een uitdaging", zegt Merkx, waarbij niet helemaal duidelijk is of daar een ietwat cynische ondertoon in doorklinkt. Ze houdt niet van half werk, dus meteen werd duidelijk dat niet alles in één keer onder handen genomen kon worden: "Wat je aanpakt moet zo goed mogelijk zijn, de rest moet dan

'Toen ik Lucian Freud weghaalde, werden zijn portretten gemist'

03 ▸ De ontvangstruimte met nieuwe en vintage meubelen.

04

05

06

maar wachten. Dat is veel beter dan alles met een forse scheut water bij de wijn en half werk."

De grote hoge ruimtes lagen er gemaltraiteerd bij, met dank aan de vorige gebruikers, die de sierlijke plafonds hadden verlaagd en vervangen door 'monsterlijke' systeemplafonds en wiggen, en kabelgoten dwars over het parket hadden aangelegd, lambriseringen hadden weggewerkt en sierlijsten hadden doorgesneden. Eerst dook ze in de geschiedenis van het pand. Ze zocht in de stadsarchieven naar vroeger en vond foto's waarop de oude Perzische tapijten te zien waren die hier ooit lagen. Dat was meteen een uitgangspunt. Ze vertaalde de antieke tapijten samen met Edith van Berkel naar het heden door de kleuren en patronen opnieuw te interpreteren en te laten tekenen door beeldend kunstenaar Agata Zwierzynska. Zo ontstonden compleet nieuwe kleden naar oud ontwerp. Puur hand- en maatwerk. Unica. Om budgettaire redenen werden deze niet geknoopt, maar computergeprint in Denemarken. "Ik heb daar een adres waar

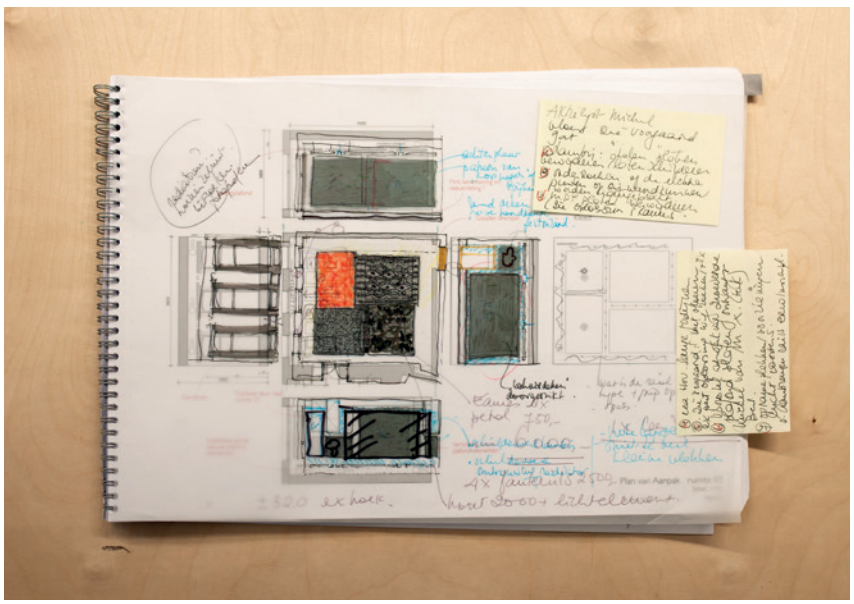

07

FOTO: MARJOLEIN BLOM

04
De glazen kantoren worden later aangepakt.

05
Ook de kleden zijn door Evelyne Merkx ontworpen.

06
Ook binnen heeft het gebouw indrukwekkende frontons.

07
Eén van de schetsboeken van Evelyne Merkx.

09

ze dat als geen ander kunnen, ook niet echt goedkoop, daar niet van, maar wel veel betaalbaarder dan handgeknoopt. En schitterend. Moet je die kleuren zien. Voor elke kamer koos ik een andere basiskleur, maar met dezelfde thema's; zo hebben ze in elke kamer een eigen karakter en blijft het toch een eenheid."

Vintage

'Wij willen niet groeien', luidt een krantenkop die op het prikbord aan de muur hangt. Het stond boven een interview met de partners van het advocatenkantoor, dat werd afgenomen toen men in het nieuwe pand trok. Dat was toen. Nu is het personeelsbestand toch gegroeid tot dertig man. De zaken gaan goed. Merkx krijgt dan ook het groene licht om ook de grote hal van een nieuw tapijt te voorzien. "Is het rond?", vraagt ze aan haar assistente die gehurkt met de partners over de vloer kruipt om metingen te verrichten.

We zitten op een oude leren bank. "Niet oud," zegt Merkx gekscherend, "dat heet vintage." Dat klinkt chiquer dan tweedehands. Alle meubels zijn vintage, speciaal gekozen om het kantoor een niet te gelikt en modern aanzien te geven. Merkx heeft ze laten bekleden met eigentijdse stoffen, soms met hardroze of knalgele rijgdraad

09
Rutgers & Posch heeft uitzicht op de Herengracht.

voor een opvallende *look and feel*. Speels is het devies. Weinig wordt aan het toeval overgelaten. Zelfs de bloemstukken die elke week worden verzorgd door Pompon, de bloemist met goede smaak bij uitstek, zijn qua vorm en kleur afgestemd op het interieur. Er staan hangbanken, lage tafels, hoge tafels (waarvan één dubbelt als pingpongtafel), krukken, fauteuils, eetstoelen, alles door elkaar om het multifunctionele karakter van de ruimtes (van serieus vergaderen met klanten tot uitbuiken na de personeelslunch) te onderschrijven. Meubels van naam en faam ook, van Eero Saarinen, Herman Miller en ook Gerrit Rietveld, wiens houten Steltmanstoel in een nieuw lederen jasje is gestoken, het enige meubel dat Merkx niet zelf uitzocht. Vanaf de muur kijkt de schilder Lucian Freud enigszins depressief de ruimte in. Het is een aangrijpend dubbelportret dat Koos Breukel vlak voor de dood van de beroemde schilder maakte en dat behoort tot Merkx' privé-kunstverzameling. Eerst was er verbazing van het personeel over de keuze. Wat moet die man hier? Wie is dat? Maar toen Merkx de portretten weghaalde begon het toch te knagen. Hij werd gemist. Waar is Freud? Dus kwam hij terug. Elders hangt een moderne vertaling van een typisch zeventiende-eeuws vanitasschilderij, maar dan in de vorm van een foto van John Biesheuvel, waarop een stilleven is opgebouwd rond een rotte banaan. De muren zijn gesjabloneerd met geometrische patronen met daarop – als moderne vertaling van de oude lambriseringen – grote vlakken op molton gestikt linnen, 'gewoon goedkoop linnen, deels uit België, deels van de Albert Cuyp, dat we kozen omdat het er van nature al zo mooi doorleefd en antiek uitziet.' Een beperkt budget noopt duidelijk tot fantasie en inventiviteit.

In een modernere zijvleugel, een trap hoger, gebeurt het echte advocatenwerk. Hier zijn de kantoren, de computers, de archieven, de boekenkasten vol wetboeken en jurisprudentie verdeeld in nogal kil aandoende, *enfilade* gegroepeerde (achter elkaar liggende, red.) glazen kamers, type aquariumhokken. Hier hangen de toga's aan de kapstokken en ratelt de kopieermachine onafgebroken. Merkx heeft er wel al ontwerpplannen voor getekend (*exit* glazen wanden, *enter* lange, lage kasten als afscheiding tussen de werkplekken) maar die wachten nog op budgetgoedkeuring.

"Voorlopig nog niet", zegt Aladar Bleeker.

"Maar dat komt heus wel", roept Merkx, terwijl ze al zwaaiend wegfietst. V

Alle meubels zijn vintage, 'niet oud', en speciaal gekozen om het kantoor een modern aanzien te geven